

WIĘCEJ SOLIDARNOŚCI

Traktat z Lizbony jasno określa wartości Unii Europejskiej: poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolność, demokracja, równość, państwo prawa, poszanowanie praw człowieka, w tym osób należących do mniejszości, a także pluralizm, niedyskryminacja, tolerancja, sprawiedliwość, solidarność oraz równość kobiet i mężczyzn. Za poważne naruszanie tych wartości grozi zawieszenie w prawach państwa członkowskiego.

Traktat zawiera kilka nowych klauzul dodatkowo gwarantujących solidarność między państwami członkowskimi:

- wprowadza obowiązek udzielenia pomocy i wsparcia „przy zastosowaniu wszelkich dostępnych środków” państwu członkowskiemu, które padło ofiarą zbrojnej agresji na jego terytorium; ta dodatkowa gwarancja bezpieczeństwa umacnia wzajemne zobowiązania państw należących do NATO;
- precyzuje, że zasada solidarności obejmuje przypadki „wystąpienia poważnych trudności w zaopatrzeniu w niektóre produkty, zwłaszcza w obszarze energii”;
- zawiera specjalną „klauzulę solidarności”, zgodnie z którą Unia i jej państwa członkowskie „działają wspólnie w duchu solidarności, jeżeli którekolwiek państwo członkowskie stanie się przedmiotem ataku terrorystycznego, ofiarą klęski żywiołowej lub katastrofy spowodowanej przez człowieka”.

POLSKIE GWIAZDKI

★ Dołączony do traktatu protokół ogranicza stosowanie Karty przez polskie sądy i przez Trybunał Sprawiedliwości UE w sprawach polskich.

★★ Na wniosek Polski do 31 marca 2017 każde państwo będzie mogło zażądać, aby decyzja wymagająca większości kwalifikowanej została podjęta zgodnie z dotychczasowymi zasadami systemu nicejskiego.

Budynek w którym mieści się BIPE i Punkt Informacyjny UE

WWW.EUROPARL.EUROPA.EU

**Biuro Informacyjne Parlamentu Europejskiego
w Polsce**

ul. Jasna 14/16a, 00-041 Warszawa
tel. +48 22 595 24 70, faks +48 22 595 24 80
epwarszawa@europarl.europa.eu
www.europarl.pl

TRAKTAT Z LIZBONY:

WIĘCEJ DEMOKRACJI I SOLIDARNOŚCI W UNII EUROPEJSKIEJ

Co to jest i po co uchwalono Traktat z Lizbony?

Jak zagwarantuje nam więcej demokracji?

Jak zwiększy skuteczność Unii Europejskiej?

Jak zapewni więcej solidarności w UE?

Traktat z Lizbony wyraźnie poprawia istniejące traktaty, wnosząc więcej demokratycznej odpowiedzialności do Unii i konsolidując proces podejmowania decyzji (poprzez wzmocnienie ról Parlamentu Europejskiego i parlamentów krajowych), wzmacniając prawa obywateli europejskich w stosunku do Unii oraz poprawiając skuteczne funkcjonowanie instytucji unijnych.

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z 20 lutego 2008 w sprawie Traktatu z Lizbony

Nasi obywatele nie interesują się tak bardzo traktatami, ale bardzo interesują się tym, co my politycy potrafimy zrobić dla nich. Są ważne sprawy do rozwiązania i załatwienia. (...) Dlatego ten traktat jest ważny, bo daje nam nową siłę, nowy sposób działania w Unii Europejskiej.

Parlament Europejski, który reprezentuję, będzie miał znacznie więcej do powiedzenia. To bardzo dobrze.

Dlatego, że to świadczy o demokratycznej potęgze Unii Europejskiej. Bo to 500 milionów obywateli Europy wybrało w bezpośrednich wyborach Parlament Europejski.

Przewodniczący Parlamentu Europejskiego prof. Jerzy Buzek

CO TO JEST TRAKTAT Z LIZBONY?

Traktat z Lizbony nie jest samodzielnym dokumentem, lecz zbiorem poprawek i uzupełnień do już istniejących traktatów o Unii Europejskiej i o jej funkcjonowaniu, czyli podstawy prawnej UE. Unia powinna dzięki niemu lepiej spełniać oczekiwania obywateli, zapewniać skuteczniejszą ochronę ich praw, lepsze życie i sprawną reprezentację w stosunkach z otaczającym nas światem.

Przywódcy 27 państw członkowskich przyjęli Traktat z Lizbony na szczycie w stolicy Portugalii 18-19 października 2007. Podpisany 13 grudnia 2007 traktat wszedł w życie 1 grudnia 2009 roku.

Prezydent Lech Kaczyński ratyfikuje traktat. Od lewej: premier Donald Tusk, prezydent Lech Kaczyński, premier Szwecji Fredrik Reinfeldt, przewodniczący Komisji Europejskiej José Manuel Barroso, przewodniczący Parlamentu Europejskiego Jerzy Buzek

WIĘCEJ DEMOKRACJI

Dzięki Traktatowi z Lizbony Europejczycy zyskują znacznie większy niż dotychczas wpływ na kształt prawa Unii Europejskiej. Na znaczeniu zyskują instytucje wybierane bezpośrednio przez obywateli - Parlament Europejski i parlamenty narodowe, a obywatele UE będą mogli bezpośrednio zgłaszać wnioski o przygotowanie aktów prawnych dotyczących konkretnej sprawy.

- **Lista spraw, w których decyzje podejmowane są wspólnie przez Parlament Europejski i Radę UE, została rozszerzona na zdecydowaną większość sfer działania Unii.** PE uzyskuje dodatkowo prawo do współdecydowania o wspólnej polityce rolnej, rybołówczej, transportowej, o funduszach strukturalnych, o wspólnej polityce wizowej, azylowej i imigracyjnej, o niektórych aspektach współpracy sądowniczej i policyjnej.
- **Znika podział na wydatki obowiązkowe, których PE nie mógł dotychczas zmieniać, i nieobowiązkowe; odtąd europosłowie mogą zmieniać wszystkie rubryki wspólnego budżetu;** traktat zawiera też po raz pierwszy gwarancję, że zgody Parlamentu wymagają wieloletnie ramy budżetowe Unii Europejskiej.
- **PE wybiera przewodniczącego Komisji na wniosek Rady Europejskiej z uwzględnieniem wyniku wyborów europejskich.** Parlament zachowuje prawo do zatwierdzania całego składu Komisji Europejskiej oraz do ewentualnego wotum nieufności.

Dzięki traktatowi Europejczycy zyskują **prawo inicjatywy obywatelskiej** co oznacza, że mogą zażądać od Komisji Europejskiej stworzenia aktu prawnego w dziedzinie objętej kompetencjami Unii. Pod wnioskiem musi się podpisać co najmniej milion obywateli UE ze znaczącej liczby państw członkowskich.

W konsultacjach poprzedzających uchwalenie unijnych aktów prawnych będą teraz brały udział także **parlamenty narodowe, w tym polski Sejm i Senat.** Jeśli określona część parlamentów zaopiniuje projekt negatywnie, Komisja Europejska musi ponownie rozważyć i uzasadnić jego zgłoszenie.

Wzmocnienie praw obywateli zagwarantuje Karta Praw Podstawowych UE, która na mocy Traktatu z Lizbony staje się prawnie wiążąca. Zestawia ona wszystkie aktualne prawa obywatelskie, polityczne, gospodarcze i społeczne*.

WIĘKSZA SKUTECZNOŚĆ UNII EUROPEJSKIEJ

Traktat wzmocni zdolność instytucji UE do skuteczniejszego działania dzięki:

- **zwiększeniu liczby obszarów, w których rządy podczas spotkań Rady będą podejmować decyzje tzw. kwalifikowaną, podwójną większością głosów** - 55% państw zamieszkałych przez 65% ludności UE, a nie jednogłośnie**; ograniczy to możliwości blokowania pojedynczym wetem decyzji zapadających w gronie 27 państw, choć w tak kluczowych dziedzinach jak obronność czy podatki wymagana jest nadal jednomyślność;
- **przekształceniu Rady Europejskiej w pełnoprawną instytucję Unii i zastąpieniu jej sześciomiesięcznej rotacyjnej prezydencji funkcją przewodniczącego RE** wybieranego na okres dwu i pół roku, co umożliwi spójniejsze przygotowanie i ciągłość jej prac;
- **jednolitej służbie ds. działań zewnętrznych,** złożonej z urzędników europejskich i dyplomatów krajowych, która zapewni większą spójność polityki zagranicznej UE.

Traktat gwarantuje, że Unia nie stanie się scentralizowanym, wszechmocnym superpaństwem, ponieważ wprowadza bądź umacnia:

- **zasadę, że Unia działa tylko w tych dziedzinach, w których państwa członkowskie przyznały jej kompetencje;**
- **udział państw członkowskich w systemie decyzyjnym Unii;**
- **uznanie prawa do wystąpienia z Unii każdego państwa, które by sobie tego życzyło.**

